

PODĚKOVÁNÍ

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

odborní pracovníci Českého hydrometeorologického ústavu pro vás připravili, stejně jako v minulých letech, ročenku „Znečištění ovzduší na území České republiky“, která předkládá ucelený pohled na kvalitu ovzduší v České republice v roce 2023 a zasazuje ji i do celoevropského rámce. Hodnocení kvality ovzduší je provedeno s ohledem na platnou legislativu primárně v celorepublikovém měřítku, nicméně důležitou roli hraje i regionální hodnocení, při kterém je velmi důležitá znalost místních poměrů, kterou přinášejí kolegové z poboček.

Ročenka vychází v elektronické podobě, tak aby byla kdykoliv a odkudkoliv dostupná všem uživatelům. Kromě kompletní publikace byla připravena i její interaktivní verze, která obsahuje zásadní informace v uživatelsky příjemné podobě. Tým odborníků ze všech hlavních oborů sdružených v ČHMÚ dále připravil stručnou publikaci, která souhrnně představuje to nejdůležitější a nejzajímavější, co se v minulém roce v ovzduší a vodě událo.

ČHMÚ provozuje ze zákona Státní síť imisního monitoringu (SSIM). Měřicí technika používaná ve SSIM splňuje potřebné parametry požadované platnou legislativou na kvalitu měření. Údaje o kvalitě ovzduší jsou získávány jednak v automatickém režimu, kdy jsou data bezprostředně dostupná pro uživatele na internetu nebo v režimu odběru vzorků s následnou analýzou v laboratorních kvalitě ovzduší. Všechna naměřená data jsou po verifikaci ukládána v Informačním systému kvality ovzduší (ISKO). Doplňkovým zdrojem údajů pro databázi ISKO jsou informace o kvalitě ovzduší poskytované spolupracujícími institucemi. Jedná se zejména o Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, Státní zdravotní ústav, ČEZ, a. s., Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Českou geologickou službu, Hydrobiologický ústav, městské úřady a další přispěvatele. V databázi jsou též zahrnuty informace z příhranič-

ních oblastí Slovenska, Německa, Polska a Rakouska, které nám pomáhají zpřesnit mapové výstupy v příhraničních oblastech a mohou být využity pro porovnání kvality ovzduší na území ČR s okolními státy.

Kromě údajů o kvalitě ovzduší ČHMÚ zpracovává i údaje o zdrojích znečišťování ovzduší a emisích, které jsou ukládány v emisní části databáze ISKO. Tyto údaje jsou ohlašovány prostřednictvím Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP), jehož činnost zabezpečuje Česká informační agentura životního prostředí (CENIA). Na zpracování emisní inventury se dále podílí Český statistický úřad, Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. a Výzkumný ústav zemědělské techniky, v. v. i. Další podklady dodává Ředitelství silnic a dálnic ČR a Ústav dopravního inženýrství hl. m. Prahy. Provoz a rozvoj databáze ISKO je zajišťován ve spolupráci se společností IDEA-ENVI, s. r. o.

Ročenka za rok 2023 přehledně zpracovává informace nejen o imisní zátěži na území České republiky, ale posuzuje i trendy vývoje a vzájemné souvislosti mezi úrovní kvality ovzduší, meteorologickými podmínkami a dalšími faktory, které imisní zátěž ovlivňují.

Děkuji všem kolegyním a kolegům, kteří se na přípravě ročenky podíleli. Poděkování patří ale i těm, kteří zajišťovali měření, zpracování dat, prováděli potřebné modelové výpočty nebo jinak přispěli k výsledné podobě ročenky. Děkuji i pracovníkům ze spolupracujících organizací za jejich příspěvky. Zvláštní poděkování patří editorkám ročenky RNDr. Leoně Vlasákové, Ph.D. a Ing. Haně Škáchové za odvedenou práci při koordinaci zpracování textů a grafických příloh. Věřím, že tyto materiály budou cenným informačním zdrojem a pomocníkem při Vaší práci. Rádi uvítáme Vaše podněty a doporučení ke zlepšení poskytovaných služeb.

Praha, září 2024

RNDr. Jan Macoun, Ph.D.
ředitel pro kvalitu ovzduší